

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 3. apríla 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Hospodárska súťaž – Článok 82 ES – Zneužitie dominantného postavenia – Nariadenie (ES) č. 1/2003 – Článok 3 ods. 1 – Uplatnenie vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže – Rozhodnutie vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže, ktorým sa ukladá pokuta na základe vnútroštátneho práva a pokuta na základe práva Únie – Charta základných práv Európskej únie – Článok 50 – Zásada *ne bis in idem* – Uplatniteľnosť“

Vo veci C-617/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) z 26. septembra 2017 a doručený Súdnemu dvoru 30. októbra 2017, ktorý súvisí s konaním:

Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.

proti

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

za účasti:

Edward Dętka,

Mirosław Krzyszczak,

Zakład Projektowania i Programowania Systemów Sterowania Atempol Sp. z o.o. w Piekarach Śląskich,

Ommer Polska Sp. z o.o w Krapkowicach,

Glimat Marcinek i S-ka spółka jawna w Gliwicach,

Jastrzębskie Zakłady Remontowe Dźwigi Sp. z o.o. w Jastrzębiu Zdroju,

Petrofer-Polska Sp. z o.o. w Nowinach,

Pietrzak B. B. Beata Pietrzak, Bogdan Pietrzak Spółka jawna w Katowicach,

Ewelina Baranowska,

Przemysław Nikiel,

* Jazyk konania: poľština.

Tomasz Woźniak,

Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Bielinach,

Lech Marchlewski,

Zakład Przetwórstwa Drobiu Marica spółka jawna J.M.E.K. Wróbel sp. jawna w Bielsku Białej,

HTS Polska Sp. z o.o.,

Paco Cases Andrzej Paczkowski, Piotr Paczkowski spółka jawna w Puszczykowie,

Bożena Kubalańca,

Zbigniew Arczykowski,

Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i Usług Unipasz Sp. z o.o. w Radzikowicach,

Janusz Walocha,

Marek Grzegolec,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, sudcovia K. Jürimäe (spravodajkyňa), D. Šváby, S. Rodin a N. Piçarra,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A., v zastúpení: W. Boruń a J. Wójcik, radcy prawni,
- Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, v zastúpení: B. Cebula, radca prawny,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: T. Christoforou, M. Farley, J. Szczodrowski a F. van Schaik, splnomocnení zástupcovia,
- Dozorný úrad EZVO, v zastúpení: C. Zatschler, M. Sánchez Rydelski a C. Simpson, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 29. novembra 2018,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu zásady *ne bis in idem* uvedenej v článku 50 Charty základných práv Európskej únie vyhlásenej 7. decembra 2000 v Nice (ďalej len „Charta“) a článku 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi podnikom Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A. (ďalej len „PZU Życie“) a Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Predseda úradu na ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľov, ďalej len „predseda ÚOHSS“), ktorý sa týka rozhodnutia predsedu ÚOHSS ukladajúceho PZU Życie jednak pokutu za porušenie vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže a jednak pokutu za porušenie práva Únie týkajúceho sa hospodárskej súťaže z dôvodu zneužívania dominantného postavenia.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenie 6 nariadenia č. 1/2003 znie takto:

„Aby bolo zabezpečené účinné uplatňovanie súťažných pravidiel [Únie], orgány hospodárskej súťaže členských štátov by mali pri ich uplatňovaní užšie spolupracovať. Na tento účel by mali byť oprávnené uplatňovať právo [Únie].“

- 4 Článok 3 ods. 1 tohto nariadenia uvádza:

„Ak orgány hospodárskej súťaže členských štátov alebo vnútroštátne súdy uplatňujú vnútroštátne súťažné právo na dohody, rozhodnutia združení podnikov alebo zosúladené postupy v zmysle článku 81 ods. 1 [ES], ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi v zmysle uvedeného ustanovenia, uplatnia aj článok 81 [ES] na také dohody, rozhodnutia alebo zosúladené postupy. Ak orgány hospodárskej súťaže členských štátov alebo vnútroštátne súdy uplatňujú vnútroštátne súťažné právo na akékoľvek zneužitie zakázané článkom 82 [ES], uplatnia aj článok 82 [ES].“

- 5 Článok 5 uvedeného nariadenia s názvom „Právomoci orgánov hospodárskej súťaže členských štátov“ stanovuje:

„Orgány hospodárskej súťaže členských štátov majú právomoc na uplatňovanie článkov 81 a 82 [ES] v jednotlivých prípadoch. Na tento účel, konajúc zo svojho vlastného podnetu alebo na základe sťažnosti, môžu prijímať tieto rozhodnutia:

...

– ukladať pokuty, pravidelné penále alebo iné sankcie podľa vnútroštátneho práva.

Ak na základe informácií, ktoré majú k dispozícii, nie sú splnené podmienky pre zákaz, môžu tiež rozhodnúť, že nie sú žiadne dôvody na zásah z ich strany.“

- 6 Článok 11 tohto nariadenia s názvom „Spolupráca medzi Komisiou a orgánmi hospodárskej súťaže členských štátov“ stanovuje:

„1. Komisia a orgány hospodárskej súťaže členských štátov musia v úzkej spolupráci uplatňovať súťažné pravidlá [Únie].“

...

3. Orgány hospodárskej súťaže členských štátov konajúce na základe článku 81 alebo 82 [ES] písomne informujú Komisiu pred alebo bezprostredne po začatí prvého úradného vyšetrovacieho opatrenia. Tieto informácie môžu byť k dispozícii aj orgánom hospodárskej súťaže iných členských štátov.

...“

7 Podľa článku 16 nariadenia č. 1/2003:

„1. Keď vnútroštátne súdy rozhodujú o dohodách, rozhodnutiach alebo postupoch podľa článku 81 alebo článku 82 [ES], ktoré sú už predmetom rozhodnutia Komisie, nemôžu prijať rozhodnutia, ktoré sú v rozpore s rozhodnutím prijatým Komisiou. Musia sa vyhnúť takým rozhodnutiam, ktoré by boli v rozpore s rozhodnutím, o ktorom uvažuje Komisia v postupe, ktorý iniciovala [s rozhodnutím, ktoré Komisia zamýšľa prijať v konaní, ktoré začala – *neoficiálny preklad*]. Na tento účel môžu vnútroštátne súdy posúdiť, či je nevyhnutné zastaviť príslušný postup [prerušiť príslušné konanie – *neoficiálny preklad*]. Táto povinnosť nemá vplyv na práva a povinnosti podľa článku 234 [ES].

2. Keď orgány hospodárskej súťaže členských štátov rozhodujú o dohodách, rozhodnutiach alebo postupoch podľa článku 81 alebo článku 82 [ES], ktoré sú už predmetom rozhodnutia Komisie, nemôžu prijať rozhodnutia, ktoré sú v rozpore s rozhodnutím prijatým Komisiou.“

Poľské právo

8 Článok 8 ods. 1 ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów (zákon o ochrane hospodárskej súťaže a spotrebiteľov) z 15. decembra 2000 (Dz. U. z roku 2000, č. 122, čiastka 1319, ďalej len „ZOHSS“) stanovuje:

„Zneužitie dominantného postavenia na relevantnom trhu jedným alebo viacerými podnikateľmi sa zakazuje.“

9 Článok 101 ods. 1 ZOHSS stanovuje:

„[Predseda ÚOHSS] môže rozhodnutím podnikateľovi uložiť pokutu najviac do výšky 10 % príjmu, ktorý podnikateľ dosiahol počas hospodárskeho roku, ktorý predchádzal uloženiu pokuty, ak tento podnikateľ, hoci neúmyselne:

- (1) porušil zákaz upravený v článku 5 v rozsahu nevyhlásenom na základe článkov 6 a 7, alebo porušil zákaz upravený v článku 8;
- (2) porušil články 81 alebo 82 [ES];

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

10 Rozhodnutím z 25. októbra 2007 predseda ÚOHSS usúdil, že PZU Życie v období od 1. apríla 2001 až do dňa prijatia tohto rozhodnutia zneužíval svoje dominantné postavenie na trhu s hromadným životným poistením zamestnancov v Poľsku a v dôsledku toho porušil článok 8 ZOHSS.

- 11 Predseda ÚOHSS sa zároveň domnieval, že praktika predstavujúca toto zneužitie mohla negatívne vplyvať na možnosti vstupu zahraničných poisťovateľov na poľský trh, a preto mohol byť ovplyvnený obchod medzi členskými štátmi. Z tohto dôvodu rozhodol, že PZU Życie okrem vnútroštátneho práva porušil aj článok 82 ES.
- 12 Predseda ÚOHSS uložil PZU Życie sankciu v celkovej výške 50 381 080 poľských zlotých (PLN) (cca 11 697 000 eur), zahŕňajúcu jednak pokutu vo výške 33 022 892,77 PLN (cca 7 664 000 eur) z titulu porušenia ustanovení vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže za obdobie od 1. mája 2001 do 25. októbra 2007, a jednak pokutu vo výške 17 358 187,23 PLN (cca 4 033 000 eur) z titulu porušenia článku 82 ES za obdobie od 1. mája 2004, t. j. dátumu pristúpenia Poľskej republiky k Únii, do 25. októbra 2007.
- 13 Rozsudkom z 28. marca 2014 Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Krajský súd Varšava – súd na ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľov, Poľsko) zamietol odvolanie, ktoré PZU Życie podal proti rozhodnutiu z 25. októbra 2007. Tento rozsudok potvrdil Sąd Apelacyjny w Warszawie (Odvolací súd Varšava, Poľsko) rozsudkom zo 17. septembra 2015.
- 14 PZU Życie podal na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) kasačný opravný prostriedok, v ktorom sa odvoláva na porušenie zásady *ne bis in idem* zaručenej článkom 50 Charty a článkom 4 protokolu č. 7 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísanému v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“). Účastník konania podávajúci kasačný opravný prostriedok tvrdí, že bol dvakrát sankcionovaný za porušenie práva Únie, a to prvý raz priamo na základe článku 82 ES v spojení s článkom 5 nariadenia č. 1/2003 a druhý raz nepriamo na základe vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže.
- 15 Vnútroštátny súd pripomína, že zásada *ne bis in idem* má značný význam v demokratickom právnom štáte a zakazuje dvakrát súdiť a trestať tú istú osobu za ten istý skutok. Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že spor vo veci samej sa v podstate týka otázky, kedy ide v rovnakej veci na účely uplatnenia zásady *ne bis in idem* o opakované súdenie alebo opakovanú sankciu za porušenie práva hospodárskej súťaže.
- 16 Po prvé uvedený súd zdôrazňuje, že v rozsudku z 10. februára 2009, *Sergueï Zolotoukhine v. Rusko* (CE:ECHR:2009:0210JUD001493903, body 78 až 82), Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že táto zásada sa uplatní na prípad rovnakých skutkových okolností a nie na prípad rovnakého protiprávneho konania. Daný súd z tejto judikatúry vyvodzuje záver, že porušením uvedenej zásady je opakované trestanie toho istého subjektu, ako v prejednávanom prípade, za rovnaké protisúťažné správanie. Súdny dvor uplatnil rovnaký prístup aj v iných oblastiach, než je právo hospodárskej súťaže, najmä v rozsudkoch z 5. mája 1966, *Gutmann/Komisja* (18/65 a 35/65, EU:C:1966:24), a z 9. marca 2006, *Van Esbroeck* (C-436/04, EU:C:2006:165).
- 17 Po druhé vnútroštátny súd uvádza, že Súdny dvor vo svojej judikatúre týkajúcej sa hospodárskej súťaže naopak rozhodol, že zásada *ne bis in idem* podlieha trom podmienkam: totožnosť skutkových okolností, porušovateľa a chráneného právneho záujmu. Pokiaľ ide konkrétne o totožnosť skutkových okolností, Súdny dvor v rozsudku zo 14. februára 2012, *Toshiba Corporation a i.* (C-17/10, EU:C:2012:72, bod 99), spresnil, že ju treba posúdiť nielen z pohľadu správania podniku, ale aj z hľadiska jeho časových a geografických účinkov.
- 18 Podľa vnútroštátneho súdu teda existuje rozdiel medzi prístupom Súdneho dvora vo veciach týkajúcich sa hospodárskej súťaže a jeho prístupom v iných oblastiach práva Únie. V oblasti hospodárskej súťaže totiž Súdny dvor popri totožnosti skutkových okolností a totožnosti porušovateľa požaduje aj totožnosť chráneného právneho záujmu. Táto dodatočná podmienka zužuje pôsobnosť zásady *ne bis in idem*. Jej uplatnenie na prejednávaný prípad by viedlo ku konštatovaniu, že nedošlo k porušeniu tejto zásady.

- 19 Tento súd sa teda pýta na rozsah zásady *ne bis in idem* v prípade, keď musí uplatniť tak ustanovenia EDĽP, ako aj ustanovenia Charty. Okrem toho sa pýta, či judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa uplatnenia tejto zásady na oblasť hospodárskej súťaže je v súlade s článkom 52 ods. 3 druhou vetou Charty vzhľadom na to, že táto judikatúra priznáva obmedzenejšiu ochranu, než je ochrana zaručená v EDĽP.
- 20 Po tretie v prípade, že by Súdny dvor potvrdil, že totožnosť chráneného právneho záujmu je dodatočným kritériom, ktoré podmieňuje uplatnenie zásady *ne bis in idem*, sa vnútroštátny súd pýta, či rozsudok z 13. februára 1969, Wilhelm a i. (14/68, EU:C:1969:4), vydaný vo veci, ktorá nespochybňuje zásadu *ne bis in idem*, sa má vykladať v tom zmysle, že právo Únie a vnútroštátne právo hospodárskej súťaže chránia rovnaký právny záujem. Táto nejednoznačnosť vyplýva aj z rozsudku zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i. (C-17/10, EU:C:2012:72, body 81 a 98), ktorý možno chápať v tom zmysle, že tieto dve práva chránia rovnaký právny záujem. Táto otázka, o ktorej sa ešte nerozhodovalo, je rozhodujúca pre vec samu, ktorá sa vyznačuje totožnosťou skutkových okolností a v ktorej sa v tom istom konaní súbežne uplatnili analogické ustanovenia práva Únie a vnútroštátneho práva.
- 21 Za týchto podmienok Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Možno článok 50 [Charty] vykladať v tom zmysle, že uplatnenie zásady *ne bis in idem* si okrem totožnosti porušovateľa a skutkových okolností vyžaduje aj totožnosť chráneného právneho záujmu?
2. Má sa článok 3 nariadenia [č. 1/2003] v spojení s článkom 50 [Charty] vykladať v tom zmysle, že právo hospodárskej súťaže Únie a vnútroštátne právo hospodárskej súťaže, ktoré súbežne uplatní orgán hospodárskej súťaže členského štátu, chránia ten istý právny záujem?“

O prejudiciálnych otázkach

- 22 Svojimi prejudiciálnymi otázkami, ktoré treba skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má zásada *ne bis in idem*, uvedená v článku 50 Charty, vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže v tom istom rozhodnutí uložil podniku pokutu za porušenie vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže a pokutu za porušenie článku 82 ES.
- 23 Podľa odôvodnenia 6 má nariadenie č. 1/2003 za cieľ zabezpečiť účinné uplatňovanie súťažných pravidiel Únie a na tento účel by orgány hospodárskej súťaže členských štátov mali pri ich uplatňovaní užšie spolupracovať a mali by byť oprávnené uplatňovať právo Únie.
- 24 Podľa článku 3 ods. 1 druhej vety uvedeného nariadenia v prípadoch, keď orgány hospodárskej súťaže členských štátov uplatňujú vnútroštátne súťažné právo na akékoľvek zneužitie zakázané článkom 82 ES, uplatnia aj tento článok.
- 25 Súdny dvor opakovane rozhodol, že právo Únie a vnútroštátne právo v oblasti hospodárskej súťaže sa uplatnia paralelne. Pravidlá hospodárskej súťaže na európskej a vnútroštátnej úrovni posudzujú odlišné aspekty praktík obmedzujúcich hospodársku súťaž a ich pôsobnosť nie je totožná (rozsudok zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i., C-17/10, EU:C:2012:72, bod 81, ako aj citovaná judikatúra).
- 26 Z toho vyplýva, že pokiaľ Komisia nezačala konanie týkajúce sa prijatia rozhodnutia podľa kapitoly III nariadenia č. 1/2003, má vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže, ktorý uplatňuje ustanovenia vnútroštátneho práva zakazujúce jednostranné konanie podniku ovplyvňujúce obchod medzi

členskými štátmi v zmysle článku 82 ES, podľa článku 3 ods. 1 druhej vety tohto nariadenia povinnosť paralelne uplatniť aj tento článok 82 ES (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i., C-17/10, EU:C:2012:72, body 77 a 78).

- 27 Článok 5 nariadenia č. 1/2003 spresňuje, že príslušný vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže, ktorý je oprávnený uplatňovať 82 ES, môže ukladať pokuty, pravidelné penále alebo iné sankcie podľa vnútroštátneho práva.
- 28 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že zásada *ne bis in idem* sa má dodržiavať v konaniach o ukladaní pokút týkajúcich sa práva hospodárskej súťaže. V oblasti hospodárskej súťaže uvedená zásada zakazuje, aby podnik bol znovu odsúdený alebo bol znovu stíhaný pre protisúťažný postup, za ktorý už bol sankcionovaný, alebo v súvislosti s ktorým bolo rozhodnuté, že zaň nie je zodpovedný, a to skorším rozhodnutím, proti ktorému už nie je možný opravný prostriedok (rozsudok zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i., C-17/10, EU:C:2012:72, bod 94, ako aj citovaná judikatúra).
- 29 Z judikatúry Súdneho dvora teda vyplýva, že zásada *ne bis in idem* má zabrániť tomu, aby bol podnik „znovu odsúdený alebo stíhaný“, čo predpokladá, že tento podnik bol skorším rozhodnutím, proti ktorému už nie je možný opravný prostriedok, odsúdený alebo bolo určené, že nie je zodpovedný.
- 30 V prospech takéhoto výkladu zásady *ne bis in idem* hovorí tak znenie článku 50 Charty, ako aj *ratio legis* tejto zásady.
- 31 Pokiaľ ide v prvom rade o znenie článku 50 Charty, tento článok stanovuje, že „nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní za trestný čin, za ktorý už bol v rámci Únie oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom v súlade so zákonom“.
- 32 Ako uviedol generálny advokát bode 21 svojich návrhov, tento článok sa zameriava konkrétne na opakovanie konania týkajúceho sa toho istého hmotnoprávneho činu, ktoré bolo ukončené konečným rozhodnutím. No v prípade, keď podľa článku 3 ods. 1 druhej vety nariadenia č. 1/2003 vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže paralelne uplatňuje vnútroštátne právo hospodárskej súťaže a článok 82 ES, k takémuto opakovaniu nedochádza.
- 33 Pokiaľ ide v druhom rade o *ratio legis* zásady *ne bis in idem*, treba pripomenúť, ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 18 svojich návrhov, že v úzkej spojitosti so zásadou *res iudicata* cieľ tejto zásady spočíva v zabezpečení právnej istoty a rovnosti prostredníctvom zabezpečenia toho, že dotknutá osoba má po skončení stíhania a prípadne po potrestaní istotu, že nebude znovu stíhaná za rovnaký čin.
- 34 Ochrana zaručovaná zásadou *ne bis in idem* pred opakovaným stíhaním vedúcim k uloženiu trestu je bezpredmetná v prípade, keď v jednom a tom istom rozhodnutí sa paralelne uplatní vnútroštátne právo hospodárskej súťaže a právo Únie týkajúce sa hospodárskej súťaže.
- 35 Z toho vyplýva, ako uviedli predseda ÚOHSS, poľská vláda, Komisia a Dozorný úrad EZVO vo svojich písomných pripomienkach, že zásada *ne bis in idem* sa neuplatní v takom prípade, o aký ide vo veci samej, keď vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 paralelne uplatňuje vnútroštátne právo hospodárskej súťaže a pravidlá Únie týkajúce sa hospodárskej súťaže a podľa článku 5 tohto nariadenia sankcionuje podnik tým spôsobom, že mu v tom istom rozhodnutí uloží pokutu za porušenie tohto vnútroštátneho práva a za porušenie týchto pravidiel Únie.
- 36 Treba však spresniť, že v prípade, keď sa na základe článku 5 nariadenia č. 1/2003 vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže rozhodne uložiť pokutu za porušenie článku 82 ES, je daný orgán povinný pri výkone svojej právomoci dodržať právo Únie.

- 37 Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že ak nariadenie Únie neobsahuje nijaké osobitné ustanovenie ukladajúce sankcie za porušenie tohto nariadenia alebo v tejto súvislosti odkazuje na vnútroštátne zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, článok 10 ES ukladá členským štátom povinnosť prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie pôsobnosti a účinnosti práva Únie. Na tieto účely musia členské štáty, hoci si zachovávajú voľbu sankcií, najmä zabezpečiť, aby boli porušenia práva Únie sankcionované za podmienok – tak hmotnoprávných, ako aj procesnoprávných –, ktoré sú analogické podmienkam uplatniteľným na porušenia vnútroštátneho práva obdobnej povahy a dôležitosti, pričom sankcia musí byť v každom prípade primeraná (pozri analogicky rozsudok z 10. júla 1990, Hansen, C-326/88, EU:C:1990:291, bod 17).
- 38 Ako uviedol Dozorný úrad EZVO vo svojich písomných pripomienkach, pokiaľ vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže v tom istom rozhodnutí uloží dve pokuty, aby sankcionoval jednak porušenie vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže a jednak porušenie článku 82 ES, musí sa daný orgán ubezpečiť, že spolu uložené pokuty sú primerané povahe porušenia, čo musí v prejednávanej veci overiť vnútroštátny súd.
- 39 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prejudiciálne otázky odpovedať tak, že zásada *ne bis in idem* uvedená v článku 50 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže v rámci toho istého rozhodnutia uložil podniku jednak pokutu za porušenie vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže a jednak pokutu za porušenie článku 82 ES. V takomto prípade sa však vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže musí ubezpečiť, že spolu uložené pokuty sú primerané povahe porušenia.

O trovách

- 40 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Zásada *ne bis in idem* uvedená v článku 50 Charty základných práv Európskej únie vyhlásenej 7. decembra 2000 v Nice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže v rámci toho istého rozhodnutia uložil podniku jednak pokutu za porušenie vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže a jednak pokutu za porušenie článku 82 ES. V takomto prípade sa však vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže musí ubezpečiť, že spolu uložené pokuty sú primerané povahe porušenia.

Podpisy